

DE PIRAMIDE

(V)SO De Piramide, voor leerlingen met een lichamelijke beperking of langdurige ziekte

---

REGLEMENT SCHOOLDIPLOMA

VSO ARBEIDSMARKTGERICHT UITSTROOMPROFIEL

AMG-diploma

Piramide College Den Haag

Schooljaar 2022-2023
Vastgesteld op 07-02-2023

Inhoudsopgave

Toelichting op het schooldiploma vso arbeidsmarktgericht uitstroomprofiel.....	3
Reglement voor diplomering in het vso arbeidsmarktgerichte uitstroomprofiel	4
Artikel 1. Algemeen.....	4
Artikel 2. Begrippen	5
Artikel 3. De eisen voor het behalen van een diploma	6
Artikel 4. Het examendossier	8
Artikel 5. De examencommissie van de school.....	8
Artikel 6. Herkansing	9
Artikel 7. Bezwaarmogelijkheid.....	9
Artikel 8. Vaststelling en wijziging	10
Artikel 9. Publicatie	10
Artikel 10. Slotbepaling	10
Artikel 11. Bronvermelding.....	10

Toelichting op het schooldiploma vso arbeidsmarktgericht uitstroomprofiel

Vanaf het schooljaar 2021/2022¹ hebben leerlingen die onderwijs volgen in het arbeidsmarktgerichte uitstroomprofiel van het voortgezet speciaal onderwijs (vso), recht om hun schoolloopbaan af te kunnen ronden met een schooldiploma. Dit schooldiploma geeft deze doelgroep de erkenning die zij verdienen en zorgt voor meer kansengelijkheid in het onderwijs. Met het schooldiploma kunnen de leerlingen van het arbeidsmarktgerichte uitstroomprofiel aantonen welke resultaten zij tijdens hun schoolloopbaan hebben behaald en het voortgezet onderwijs afronden.

Het diploma geeft geen instroomrecht in het vervolgonderwijs en heeft dus geen civiel effect. De civiele waarde zit in de resultaten die de leerling heeft behaald, de erkenning voor de leerling en de ouders en de herkenbaarheid van de verschillende onderdelen voor de arbeidsmarkt.

De wetswijziging houdt het volgende in:

Artikel 14d van de Wet op de expertisecentra is gewijzigd en luidt:

“Artikel 14d. Schooldiploma vso arbeidsmarktgericht uitstroomprofiel

- 1. De directeur reikt een schooldiploma voortgezet speciaal onderwijs uit aan de leerling die het onderwijs in het arbeidsmarktgerichte uitstroomprofiel verlaat, voor wie de leerplicht, bedoeld in paragraaf 2 van de Leerplichtwet 1969, is geëindigd en die naar het oordeel van de directeur in aanmerking komt voor het schooldiploma. De directeur baseert zijn oordeel op een reglement dat door het bevoegd gezag wordt vastgesteld.*
- 2. Een portfolio waarin de behaalde resultaten zijn opgenomen, maakt deel uit van het schooldiploma.*
- 3. Bij ministeriële regeling wordt een model voor het schooldiploma vastgesteld.*
- 4. De leerling die een deel van het programma heeft voltooid, de school verlaat en niet op grond van het eerste lid een schooldiploma ontvangt, ontvangt een verklaring.”*

Het reglement schooldiploma gaat ervan uit dat het diploma kan worden toegekend als voldaan is aan drie eisen:

- Aanwezigheid. De school bepaalt in het reglement wat de minimale aanwezigheidsplicht in het onderwijs is;
- Portfolio. In het portfolio toont de leerling aan hoe hij gewerkt heeft aan de verschillende leergebieden en de domeinen wonen, werken, vrije tijd en burgerschap en het niveau van beheersing;
- Examengesprek. Dit gesprek vormt de afronding en de mogelijkheid om het diploma te behalen.

Medezeggenschap

Het bevoegd gezag van de school neemt een voorgenomen besluit ten aanzien van het examenreglement. Dit reglement wordt voorgelegd ter instemming aan de medezeggenschapsraad van de school. Nadat de MR instemming heeft verleend stelt het bevoegd gezag het reglement definitief vast.

---

¹ Staatsblad 2021, 179.

Reglement voor diplomering in het vso arbeidsmarktgerichte uitstroomprofiel

Inleiding

In het reglement wordt uitgegaan van leerlingen die ingeschreven staan in het arbeidsmarktgerichte uitstroomprofiel. Het reglement richt zich op het laatste leerjaar waarin de leerling gaat uitstromen.

Leeswijzer: Overal waar *hij* en/of *zijn* staat, wordt ook *zij* en/of *haar* of *genderneutraal* bedoeld.

Artikel 1. Algemeen

Het uitgangspunt is dat alle leerlingen die zijn toegelaten tot het arbeidsmarktgerichte uitstroomprofiel in het voortgezet speciaal onderwijs een diploma kunnen behalen, ondanks de grote variatie in mogelijkheden, vaardigheden en competenties.

Aan het 'schooldiploma vso arbeidsmarktgericht uitstroomprofiel' worden eisen gesteld waardoor het zowel voor de leerling als de omgeving waarde verkrijgt en maatschappelijk relevant is. Deze eisen betreffen de streef- en beheersingsdoelen zoals die benoemd zijn in de kerndoelen voor het arbeidsmarktgerichte uitstroomprofiel in het vso. Meer specifiek wordt de ontwikkeling inzichtelijk gemaakt op de volgende gebieden:

1. De praktijkvorming waarbij inzichtelijk gemaakt wordt in welke mate de leerling arbeidscompetenties en (vak)vaardigheden beheerst, hoe de stages verlopen zijn en of de leerling certificaten heeft behaald;
2. De loopbaanoriëntatie en -sturing en presentatie van de leerling van wie hij is, wat hij kan en wat hij wil;
3. De ontwikkeling van de cognitieve vaardigheden: de beheersing van de streefdoelen voor taal- en rekenvaardigheden op referentieniveau 1F (Meijerink);
4. Burgerschapsvorming en de mate van zelfstandigheid en zelfredzaamheid;
5. De deelname aan het onderwijsprogramma (lessen en stage) kent een minimale aanwezigheid van 95% binnen de mogelijkheden van de leerling ($\leq$ 5% ongeoorloofd verzuim).

De verworven competenties worden opgenomen in het examendossier en zichtbaar in het portfolio van de leerling. De eindtermen die worden geëxamineerd zijn echter voor alle scholen gelijk.

De schoolloopbaan wordt afgesloten met een 'portfoliogesprek'. Dit portfoliogesprek is een afrondende bijeenkomst over het portfolio en het onderwijsleerproces. De leerling presenteert (in de meest ruime betekenis van het woord) binnen zijn mogelijkheden wat hij geleerd heeft en wat de plannen voor de toekomst zijn. Dit is in aanwezigheid van een examinerator uit de eigen school en een onafhankelijke assessor die verbonden is aan een andere vso school, het praktijkonderwijs of het bedrijfsleven (bijvoorbeeld een stagebegeleider).

Aan de leerlingen die voldoen aan de voorwaarden, zoals gesteld in dit reglement, reikt de school het 'schooldiploma vso arbeidsmarktgericht uitstroomprofiel' uit. Leerlingen die de schoolloopbaan niet afronden of niet voldoen aan de voorwaarden van het diploma, ontvangen het schooldiploma niet. Zij krijgen een verklaring. Hierin

staat beschreven dat de leerling onderwijs heeft gevolgd op de vso-school en aan welke leergebieden gewerkt is.

In dit reglement zijn de gehanteerde criteria bij het al dan niet verstrekken van het 'schooldiploma vso arbeidsmarktgericht uitstroomprofiel' uitgewerkt. De wijze waarop de school deze criteria toetst en opneemt in het examendossier en het portfolio, wordt door iedere school zelf uitgewerkt.

Daarnaast zijn de samenstelling en taken van een examencommissie vermeld en wordt de bezwaarprocedure aangegeven.

Artikel 2. Begrippen

In dit reglement komen de volgende begrippen aan bod in alfabetische volgorde. Elk begrip wordt kort toegelicht.

Assessor:	Een door de school aangewezen persoon, die bevoegd is om een examengesprek te voeren of een proeve van bekwaamheid te beoordelen. Deze persoon heeft geen belang bij de beoordeling van de leerling (is onafhankelijk).
Bezwaarschrift:	Een bezwaarschrift (of bezwaar) is een document waarmee iemand aangeeft dat hij/zij het niet eens is met een besluit van de examencommissie.
Competentie:	Het geheel van kennis, (vak)vaardigheden en de houding die een leerling nodig heeft voor het uitoefenen van een beroep.
Coördinator arbeidstoeleiding:	De coördinator arbeidstoeleiding houdt zich bezig met de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt in de meest brede zin van het woord.
CvB:	Commissie van begeleiding. Hierin nemen zitting de zorg-coördinator van het Piramide College, schoolmaatschappelijk werk, de jeugdarts en de schoolpsycholoog.
Examencommissie:	De commissie die beoordeelt of een leerling wel dan niet een diploma behaald heeft.
Examendossier:	Een selectie van bewijzen opgebouwd volgens de gestelde eisen, waaronder relevante bewijsstukken van het genoten onderwijs inclusief de stages.
Examenkandidaat:	Een leerling die de opleiding voltooid heeft en examen gaat doen.
Leerlingen:	Leerlingen die een toelaatbaarheidsverklaring voor het vso hebben en onderwijs volgen en ingeschreven staan in het arbeidsmarktgerichte uitstroomprofiel.
Persoonlijk mentor:	Specifieke begeleider vanuit de school voor de individuele leerling.

Ouder(s)	Ouder(s), verzorger(s) of voogd(en) van de leerling(en).
Portfolio:	Een ontwikkelingsgericht dossier met bewijsstukken van opgedane kennis, vaardigheden en ervaringen. Dit kan digitaal en/of op papier zijn.
Reglement:	Een set van afspraken met betrekking tot het 'schooldiploma vso arbeidsmarktgericht uitstroomprofiel'.
Schoolleiding:	Leden van het managementteam van de school voor voortgezet speciaal onderwijs.
Teamleden:	Personeelsleden van de school voor voortgezet speciaal onderwijs.
(Vak)vaardigheden:	Hiermee bedoelen we de werknemersvaardigheden die de leerlingen opdoen tijdens de stages en eventueel de daarbij behorende werkprocessen zoals beschreven in het kwalificatiedossier (Boris praktijkverklaring).
Verklaring:	Leerlingen die niet voldoen aan de gestelde eisen die beschreven staan in het reglement om het 'schooldiploma vso arbeidsmarktgericht uitstroomprofiel' te behalen, ontvangen een verklaring. In de verklaring staat vermeld wanneer een leerling stond ingeschreven in de vso-school en hoeveel de leerling aanwezig is geweest (procentueel) en aan welke leergebieden de leerling gewerkt heeft.
Verzuimcoördinator:	Specifieke medewerker vanuit school die de (ongeoorloofde) afwezigheid van de leerling(en) monitort en hierop anticipeert indien nodig.
Vso:	Voortgezet speciaal onderwijs.

Artikel 3. De eisen voor het behalen van een diploma

Om het 'schooldiploma vso arbeidsmarktgericht uitstroomprofiel' te behalen, dient de leerling te voldoen aan het examendossier (zie Artikel 4). Een leerling bouwt voortdurend aan zijn examendossier door de aanwezigheid en de ontwikkeling. De bewijslast van het leer- en ontwikkelproces kan de leerling in het portfolio inzichtelijk maken. De leerling bepaalt zelf wat hij in het portfolio wil laten zien.

Aan de leerlingen worden de volgende eisen gesteld:

1. Voldoende onderwijsdeelname

Een leerling heeft binnen zijn mogelijkheden voldoende aan het onderwijs deelgenomen (inclusief de stages), bij een aanwezigheid van tenminste 95% gedurende het laatste schooljaar. De mogelijkheden van de leerling zijn individueel bepaald. De leerling heeft niet meer dan 5% ongeoorloofd schoolverzuim. Hiertoe behoort ook het te laat komen en de aanwezigheid op de stage. Het percentage wordt berekend over het aantal uren dat de leerling binnen zijn mogelijkheden aanwezig kon zijn op school of op de stage. Het ongeoorloofde verzuim wordt dan vergeleken met het aantal lessen dat de leerling wel op school kon zijn. Deze

aanwezigheidspercentage is op 95% gesteld (rekening houdend met de persoonlijke mogelijkheden van de leerling) omdat werkgevers erop moeten kunnen vertrouwen dat de leerling ook daadwerkelijk aanwezig is op de stage en/of de werkplek. Wanneer er aan het einde van het schooljaar voorafgaand aan uitstroom twijfels zijn over de haalbaarheid van de 5% ongeoorloofd schoolverzuim, zal de intern begeleider van het usp Arbeid de leerlingen die dit betreft voorleggen aan de verzuimcoördinator.

De verzuimcoördinator heeft een adviserende rol en zal afspraken formuleren die er toe moeten leiden het verzuim te reguleren. Tijdens de OPP tussenevaluatie van het schooljaar waarin de leerling de school verlaat, neemt de examencommissie een definitief besluit of de leerling op kan voor het portfoliogesprek.

2. Het portfolio

Het portfolio bestaat uit vier onderdelen, dat zijn:

a) Praktijkvorming

De praktijkvorming vormt de kern van het 'schooldiploma vso arbeidsmarktgericht uitstroomprofiel'. Hierbij gaat het om de volgende onderdelen (de bewijslast zit in het portfolio van de leerling):

- Beheersing van de arbeidscompetenties (ook wel werknemersvaardigheden genoemd) die gedurende de stage worden opgedaan. De arbeidscompetenties worden twee keer per schooljaar beoordeeld aan de hand van de competentiemeter van Mouris Boer. De arbeidscompetenties hebben veel overlap met de sociaal-emotionele competenties waar de leerling aan werkt;
- De stageverslagen van de stages die de leerling heeft gelopen;
- Eventueel behaalde (branche) certificaten en/of praktijkverklaringen.

b) Presentatie "wie ben ik, wat kan ik en wat wil ik?"

De leerling presenteert zichzelf en reflecteert op de eigen kwaliteiten en motieven binnen zijn mogelijkheden. De leerling geeft onder andere aan wat hij wil gaan doen op het gebied van werken, hoe hij de eigen loopbaan gaat sturen en wie hij daarvoor nodig heeft vanuit het eigen netwerk. Dit behoort tot de Loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) van de leerling. Binnen de LOB is aandacht voor de kwaliteitenreflectie, motievenreflectie, werkexploratie, loopbaansturing en de netwerken van de leerling.

c) Kernvakken

De mate van beheersing en/of de ontwikkeling van de kernvakken:

- De beheersing van (op weg naar) referentieniveau 1F voor 'Nederlandse taal';
- De beheersing van (op weg naar) referentieniveau 1F voor 'Rekenen';
- De beheersing van (op weg naar) CEF/ERK A1 voor 'Engels'.

De mate van beheersing van de kernvakken wordt wel inzichtelijk gemaakt, maar is minder van belang dan het onderdeel praktijkvorming voor het 'schooldiploma vso arbeidsmarktgericht uitstroomprofiel'.

d) Wonen, vrije tijd en burgerschapsvorming

De leerling heeft actief deelgenomen aan de thema's op het gebied van wonen, vrije tijd en burgerschap.

- Op het gebied van het domein 'wonen' maakt de leerling de zelfstandigheid en de zelfredzaamheid inzichtelijk door middel van opdrachten die de leerling heeft uitgevoerd;
- Op het gebied van het domein 'vrije tijd' presenteert de leerling welke hobby's hij heeft en/of hoe hij de vrije tijd wil in gaan richten;

- Op het gebied van het domein 'burgerschap' gaat het over het als een burger deel kunnen nemen aan de maatschappij en het digitaal vaardig zijn. De leerling maakt dit inzichtelijk door middel van ICT lessen en opdrachten en/of de deelname aan lessen en buitenschoolse activiteiten e.d. die de leerling heeft uitgevoerd en/of gevolgd.

Wanneer de leerling aan alle voorgaande onderdelen voldoet, dan wordt de leerling uitgenodigd voor het portfoliogesprek. De leerling is feitelijk al geslaagd voor het 'schooldiploma vso arbeidsmarktgericht uitstroomprofiel' wanneer hij op mag gaan voor het examen. Wanneer de leerling niet aan de voorgaande onderdelen voldoet, dan kan er een herkansing voor het betreffende onderdeel gedaan worden. Wanneer de leerling ook niet na een herkansing voldoet aan de voorwaarden om het diploma te behalen, dan gaat de leerling niet op voor het afrondende portfoliogesprek. Deze leerling zakt niet, maar ontvangt de verklaring.

3. Portfoliogesprek

Wanneer de leerling het portfoliogesprek mag voeren, dan voldoet de leerling aan de eisen die gesteld zijn onder onderdeel 1 (aanwezigheid) en onderdeel 2 (portfolio). De leerling presenteert tijdens het portfoliogesprek het portfolio. De presentatie en de presentatievorm zijn passend binnen de mogelijkheden van de leerling. Het portfolio vormt het centrale document van de ontwikkeling en de wensen van de leerling. Tijdens het portfoliogesprek wordt stilgestaan bij wat de leerling heeft geleerd, wat hij wil gaan doen, hoe hij dit gaat aanpakken en wat hij hiervoor nodig heeft. Tijdens het portfoliogesprek zijn tenminste de persoonlijk mentor, een voor de leerling belangrijk persoon (of personen), de coördinator arbeidstoeleiding en een assessor aanwezig.

Artikel 4. Het examendossier

De in Artikel 3 gestelde eisen zijn terug te vinden in het examendossier. Dit dossier bestaat minimaal uit:

1. Persoonsgegevens, curriculum vitae, pasfoto;
2. Bewijs van voldoende onderwijs- en stagedeelname;
3. Het portfolio met daarin tenminste:
  - a. Bewijzen van de praktijkvorming, competentiemeters en (eventueel) behaalde certificaten en verslagen en/of beoordelingen van de stages;
  - b. Presentatie van 'Wie ben ik, wat kan ik en wat wil ik' en een beschrijving van de Loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) met daarin aandacht voor de kwaliteitenreflectie, motievenreflectie, werkexploratie, loopbaansturing en netwerken;
  - c. Onafhankelijke toets-resultaten van Nederlandse taal en Rekenen;
  - d. Bewijzen van het werken aan de gebieden wonen, vrije tijd en burgerschap;
4. De leerling mag opgaan voor het portfoliogesprek met de examencommissie, indien de leerling heeft voldaan aan in reglement vermelde eisen. De leerling krijgt één herkansingsmogelijkheid indien hij voor één of meerdere onderdelen van het examendossier nog niet is geslaagd. Wanneer de leerling voldoet aan de gestelde eisen, dan mag de leerling opgaan voor het portfoliogesprek;
5. De schriftelijke uitslag van het portfoliogesprek;
6. Schooleigen onderdelen.

Artikel 5. De examencommissie van de school

De examencommissie bestaat in ieder geval uit:

- De locatie directeur die tevens voorzitter van de commissie is;

- De coördinator arbeidstoeleiding;
- Een secretaris die de verslaglegging en communicatie verzorgt;
- Een leerkracht uit het usp arbeid.

De voornaamste taak van de examencommissie is beoordelen of de leerling voldoet aan de eisen, zoals gesteld in Artikel 3 en Artikel 4. Vervolgens neemt de examencommissie een besluit over:

- Het uitreiken van een diploma of een verklaring;
- Het aangeven van condities waaronder het diploma alsnog behaald kan worden.

1. Bepalen van voldoende onderwijsdeelname

De examencommissie komt in juni van het schooljaar voorafgaand aan uitstroom bijeen. Tijdens het overleg wordt gekeken welke leerlingen in het komende schooljaar de school gaan verlaten. Tevens wordt er gekeken naar het verzuim van deze leerlingen. Indien er twijfels zijn over de haalbaarheid van de exameneisen m.b.t. het verzuim wordt er over de betrokken leerling(en) advies ingewonnen bij de verzuimcoördinator.

De verzuimcoördinator heeft een adviserende rol en zal afspraken formuleren die er toe moeten leiden het verzuim te reguleren. De verzuimcoördinator en de coördinator arbeidstoeleiding gaan over de afspraken met de leerling(en) en de ouder(s) in gesprek.

Na de OPP tussenevaluatie van het schooljaar waarin de leerling de school verlaat, neemt de examencommissie een definitief besluit wat betreft het verzuim en bepaalt of de leerling op kan voor het portfoliogesprek.

2. Bepalen van voldoende portfolio

De examencommissie bespreekt na de OPP tussenevaluatie van het schooljaar waarin de leerling de school verlaat, de ontwikkeling van de leerling en het portfolio en bepaalt of de schoolverlater een diploma dan wel een verklaring ontvangt.

De examencommissie zal informatie inwinnen bij bijv. het team (zoals intern begeleider, zorgcoördinator, docenten die een certificaat niet verstrekt hebben) om een beeld te vormen van de leerling. Als er sprake is van een positieve ontwikkeling en/of van bijzondere omstandigheden, kan de commissie alsnog besluiten tot diplomering. Deze afweging wordt schriftelijk onderbouwd.

Artikel 6. Herkansing

Leerlingen die niet aan de eisen voldoen, zoals die gesteld zijn Artikel 3 en Artikel 4, hebben recht op een herkansing. Er kan alsnog een diploma verstrekt worden als er sprake is van:

- (Alsnog) laten zien te voldoen aan de eisen en/of;
- Een aantoonbaar uitgevoerde maatschappelijke opdracht in de eigen tijd bij te weinig onderwijsdeelname door ongeoorloofd verzuim;
- Bijzondere omstandigheden.

Dit is ter beoordeling van de examencommissie en de CvB van de school. De examencommissie komt in april van het schooljaar waarin de leerling de school verlaat bijeen om te bepalen of de herkansing aan de gestelde eisen voldoet en de leerling alsnog recht heeft op een diploma.

Artikel 7. Bezwaarmogelijkheid

Een leerling (of zijn ouders) kunnen bezwaar aantekenen tegen het besluit van de examencommissie van de school om geen diploma te verstrekken. Het bezwaar dient

binnen één week na het besluit van de examencommissie, schriftelijk bij de examencommissie te worden ingediend. Ouders krijgen de mogelijkheid hun bezwaar mondeling toe te lichten.

Het bezwaar wordt behandeld door de Commissie voor Begeleiding (CvB). Op advies van de Commissie voor Begeleiding neemt de directeur een beslissing op het bezwaarschrift. De directeur zal binnen vijf werkdagen na het indienen van het bezwaarschrift een bindend besluit nemen. Dit besluit wordt schriftelijk en met redenen omkleed medegedeeld aan de ouders.

Artikel 8. Vaststelling en wijziging

Dit reglement is vastgesteld door het bevoegd gezag van het Piramide College op 21 december 2021. Het reglement is voorgelegd ter instemming aan de medezeggenschapsraad van de school. Het reglement wordt jaarlijks geëvalueerd en waar nodig gewijzigd.

Artikel 9. Publicatie

Het reglement van de school ligt ter inzage bij de directeur en de schooladministratie en staat op de website van de school. Het samenvatting van het reglement wordt uitgereikt aan (de ouders van) examenkandidaten. Ook deze is te vinden op de website van de school.

Artikel 10. Slotbepaling

In alle gevallen waarin dit reglement niet voorziet en voor zover het de gang van zaken van de examencommissie betreft, beslist de examencommissie.

Artikel 11. Bronvermelding

- Wijziging van de Wet op de expertisecentra, zie site de [Tweede Kamer der Staten-Generaal](#);
- Kerndoelen vso arbeidsmarktgerichte uitstroomprofiel, zie de website van de [rijksoverheid](#);
- Kwalificatiedossier Entree, Crebonummer 23110, Beroepsonderwijs bedrijfsleven, februari 2016. Zie de website van [S-BB](#).